

Orientering nr. 21 – september 2022

Torsdag d. 15. september 2022

Højesteret afsagde den 1. september 2022 dom i sagen om Bech-Bruuns advokatundersøgelse af forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat. Dommen har givet anledning til forespørgsler til Undersøgelseskommissionen om SKAT. Kommissionen orienterer her om dommens betydning for kommissionens arbejde.

Højesterets dom af 1. september 2022

Højesteret har offentliggjort følgende pressemeddelelse om dommen:

”Advokater havde tilsidesat god advokatskik

Advokater havde tilsidesat god advokatskik ved at påtage sig en advokatundersøgelse, og advokatselskabet havde ikke krav på salær

Sagerne 26376/2021-HJR og 26377/2021-HJR

Dom afsagt den 1. september 2022

Advokaterne A, B, C og D
mod
Advokatnævnet

og

Advokaterne A, B, C og D
og
E
mod
Skatteministeriet

Fire advokater i E påtog sig efter et udbud fra Skatteministeriet i begyndelsen af 2017 at udføre en uvildig undersøgelse af den såkaldte udbyttesag. Undersøgelsen blev afleveret i slutningen af 2017. I 2018 kom det frem, at E i 2014 og 2015 havde ydet rådgivning om udbytteskat til en tysk bank, der senere viste sig over for danske skattemyndigheder at have deltaget i uberettiget tilbagesøgning af udbytteskat. Banken vedtog i den forbindelse i september 2019 at betale en bøde på 110 mio. kr. for bedrageri af særlig grov beskaffenhed.

Skatteministeriet klagede til Advokatnævnet, der pålagde de fire advokater hver en bøde på 10.000 kr. for at have tilsidesat god advokatskik ved at have påtaget sig advokatundersøgelsen, selv om der forelå en interessekonflikt. Advokatnævnet bestemte

også, at E skulle betale salæret for udførelsen af undersøgelsen tilbage til Skatteministeriet. De fire advokater indbragte Advokatnævnets kendelse om bøderne for domstolene, og E anlagde sag mod Skatteministeriet med påstand om betaling af salæret.

Højesteret udtalte, at opdragets særlige karakter indebar skærpede krav til advokaternes uafhængighed. Som følge af den rådgivning, E havde ydet i de år, hvor den tyske bank havde begået bedrageri over for de danske skattemyndigheder, forelå der en interessekonflikt for de fire advokater, der udførte undersøgelsen for Skatteministeriet.

Herefter var spørgsmålet, om advokaterne havde udført et tilstrækkeligt "konflikttjek" i sagen, idet advokaterne ikke i 2017 var bekendt med Es rådgivning af den tyske bank. Højesteret lagde her til grund, at advokat A havde taget en række skridt for at afdække mulige interessekonflikter. Advokat A havde imidlertid ikke sikret sig, at alle relevante advokater i E blev inddraget i tjekket og gjort mere indgående bekendt med, hvilke skærpede habilitetskrav der gjaldt for undersøgelsen. Et sådant skridt havde været egnet til at finde frem til rådgivningen af den tyske bank, og da dette skridt ikke var blevet udført, var konflikttjekket ikke tilstrækkeligt.

Herudover udtalte Højesteret, at advokat A, hvis han havde fundet frem til sagen, som følge af indholdet af rådgivningen burde have indset, at der var en ikke ubetydelig risiko for, at den tyske bank var involveret i uberettiget tilbagesøgning af udbytteskat, og at E derfor ikke kunne påtage sig undersøgelsen.

Højesteret udtalte endvidere, at de tre øvrige advokater, der i det hele havde overladt konflikttjekket til advokat A, måtte bedømmes på baggrund af hans konflikttjek.

På den baggrund tiltrådte Højesteret, at de fire advokater var idømt hver en bøde på 10.000 kr. for tilsidesættelse af god advokatskik. Højesteret tiltrådte endvidere, at E ikke havde krav på salær i sagen, da der som følge af den foreliggende interessekonflikt var en væsentlig mangel ved advokatundersøgelsen.

Landsretten var kommet til samme resultat.

[Læs hele dommen i sagerne 26376/2021-HJR og 26377/2021-HJR \(pdf\)](#)

[Læs landsrettens afgørelse i sagerne 26376/2021-HJR og 26377/2021-HJR i Domsdatabasen"](#)

Kommissionens anvendelse af advokatundersøgelsen

Kommissionen er dommerledet og uafhængig, og kommissionen foretager en selvstændig, uafhængig undersøgelse. Kommissionens undersøgelse er baseret på et væsentligt mere omfattende skriftligt materiale end det, som har dannet grundlag for advokatundersøgelsen, ligesom kommissionen i modsætning til advokatundersøgelsen har afhørt en lang række vidner til belysning af kommissoriet.

Det forhold, at kommissionen er uafhængig, medfører, at kommissionen ikke lægger advokatundersøgelsens resultater til grund som en præmis eller forudsætning, der tillægges betydning ved kommissionens vurderinger. Kommissionen tager således ikke i undersøgelsen afsæt i det, advokatundersøgelsen nåede frem til, og kommissionens vurderinger bygger ikke videre på vurderingerne i advokatundersøgelsen.

Advokatundersøgelsen var en del af forløbet, der førte frem til, at kommissionen blev nedsat. De faktuelle oplysninger, der indgår i advokatundersøgelsen, indgår også i kommissionens undersøgelse, men alene som en delmængde, og oplysningerne tillægges alene betydning i form af de originale, historiske dokumenter.

Advokatundersøgelsen har således ikke betydning for kommissionens vurderinger, herunder retlige vurderinger. Advokatundersøgelsen har heller ikke forud for Højesterets dom haft betydning for kommissionens vurderinger, herunder tilrettelæggelsen af undersøgelsen. Advokatundersøgelsen har dermed ikke haft betydning for kommissionens beslutning om, hvilket materiale kommissionen har anmodet om at få udleveret, eller betydning for, hvilket materiale kommissionen har vurderet som relevant for dens undersøgelse, eller for fastlæggelsen af hvilke vidner der er blevet afhørt.

Dommens betydning for kommissions undersøgelse

Kommissionen arbejder ud fra det opdrag, der er givet med kommissorierne (hovedkommissoriet og tillægskommissoriet), og kommissionen har ingen holdning til, om der bør udarbejdes en ny advokatundersøgelse. Kommissionens undersøgelse er som nævnt væsentligt mere omfattende end advokatundersøgelsen, og dette gælder både det skriftlige grundlag og de mange forklaringer, der er afgivet af vidner under afhøringerne i kommissionen. Det er endvidere ikke en forudsætning for nedsættelsen af en undersøgelseskommission, at der foreligger en advokatundersøgelse.

Vidneudsagn for kommissionen

Kommissionen forholder sig selvstændigt og uafhængigt til materialet vedrørende kommissoriet. Kommissionens vurderinger er som nævnt uafhængige af vurderingerne i advokatundersøgelsen. Der er derfor ikke grundlag for, at afhøringerne vedrørende tillægskommissoriet som følge af Højesterets dom bør gå om. Kommissionen har undervejs i forløbet været opmærksom på problemstillingen, der er behandlet af Advokatnævnet og Østre Landsret, og kommissionen er selvsagt også opmærksom på Højesterets dom og betydningen af denne. Hvis der skulle opstå tvivl om nogle af de vidneudsagn, der er afgivet for kommissionen, har kommissionen mulighed for at genindkalde vidnet i det omfang, det måtte vise sig nødvendigt.

Kommissionens delberetning

Kommissionens delberetning indeholder i det væsentlige en ekstrakt med dokumenter fra kommissionens undersøgelse og protokollerne med de vidneforklaringer, der er afgivet under

afhøringerne vedrørende tillægskommissariatet. Delberetningen indeholder ikke vurderinger af hændelsesforløbet, hverken bevisvurderinger vedrørende faktiske forhold eller retlige vurderinger (ansvarsvurderinger). Delberetningen indeholder således grundlæggende alene faktiske oplysninger. Det fremgår af delberetningen, at kommissionen har fundet, at de vurderinger, som kommissionen er anmodet om at foretage, af retssikkerhedsmæssige årsager bør foretages på det samlede grundlag, der vil være tilvejebragt, når kommissionen afslutter sin undersøgelse. Kommissionen henviser i øvrigt til delberetningen side 12-13.

Der er derfor ikke noget, der tilsiger, at kommissionen som følge af den nu afsagte højesteretsdom omskriver eller "genoptager" denne del af undersøgelsen.

Michael Ellehauge

Undersøgelseskommissionen om SKAT, den 15. september 2022